Gemeente Amsterdam

Voordracht voor de College vergadering van 17 maart 2026

Portefeuille: Duurzaamheid, Energietransitie en Circulaire Economie
Openbare Ruimte en Groen

Agendapunt: B21

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met de raadsinformatiebrief ter afdoening van de toezegging en vaststellen van de werkinstructie ruimtelijke inpassing middenspanningsruimtes

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1.
De Werkinstructie ruimtelijke inpassing middenspanningsruimtes vast te stellen.

2.
In te stemmen met de raadsinformatiebrief over afdoening toezegging TA2025-000090 inzake werkinstructie elektriciteitshuisjes.

Kernboodschap

NetbeheerderLiandergaat de komende jaren vele elektriciteitshuisjes plaatsen in Amsterdam. Dat is nodig om het elektriciteitsnet toekomstbestendig te houden. Veel huisjes staan al en komen in de openbare ruimte en nemen een grote plek in het straatbeeld. Daarom vraagtde locatiekeuze om zorgvuldigheid, ook al zijn de mogelijkheden vaak beperkt. De gemeente heeft eenwerkinstructie opgesteld voor de ruimtelijke inpassing van de huisjes. De instructie optimaliseert: 1. het huidige proces om tot plaatsing van objecten te komen door het formuleren van inpassingscriteria voor locatiekeuze; 2. de ruimtelijke kwaliteit via inhoudelijke onderbouwing.
Het college stelt deze werkinstructie vast en stemt in met bijbehorende raadsbrief.

Bestuurlijke achtergrond

Op 9 januari 2024 heeft het college het Ontwikkelperspectief Distributienet vastgesteld als richtinggevend ruimtelijk kader voor de noodzakelijke uitbreiding van de laag- en middenspanningsinfrastructuur in Amsterdam, voor de netbeheerder Liander en de gemeente Amsterdam. Een onderdeel hiervan is het opstellen van een afwegingskader locatiebepaling elektriciteitshuisjes wat heeft geleid tot de werkinstructie ruimtelijke inpassing middenspanningsruimtes (bijlage 1).

Op 16 januari 2025 heeft het lid Norbruis (D66) in de raadscommissie Mobiliteit, Openbare ruimte en Water gevraagd om de definitieve werkinstructie voor plaatsing en ontwerp elektriciteitshuisjes (TA2025-000090). Dit naar aanleiding van de reactie op motie 176.24 (29 mei 2024) van raadslid Havelaar (CDA) c.s. over Elegante Amsterdamse transformatorhuisjes.

Bestuurlijke prioriteit

In het Amsterdams Akkoord 2022-2026 is het volgende opgenomen De congestie op het elektriciteitsnetwerk is een groot probleem. Samen met het Rijk, MRA en de provincie investeren we in oplossingen.

Wettelijke grondslag

Artikel 160, eerste lid, onder a, Gemeentewet: Het college is bevoegd om het dagelijks bestuur van de gemeente te voeren.

Artikel 160, eerste lid, onder b, Gemeentewet: Het college is bevoegd beslissingen van de raad voor te bereiden en uit te voeren, tenzij bij of krachtens de wet de burgemeester hiermee is belast.

Artikel 169 Gemeentewet:
lid 1: Het college van burgemeester en wethouders en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan de raadverantwoording schuldig over het door het college gevoerde bestuur.
lid 2: Zij geven de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft

Onderbouwing besluit

Ad 1. Vaststellen van de Werkinstructie ruimtelijke inpassing middenspanningsruimtes

De vraag naar elektrisch vermogen in 2050 zal drie tot vier keer groter zijn dan nu. Het huidige net is niet berekend op deze explosieve toename. Naar verwachting moeten er tot 2050 circa 2.600 elektriciteitshuisjes worden bijgeplaatst. Het is niet de vraag óf deze objecten er komen. Het is wel zaak om met heldere inpassingscriteria de ruimtelijke kwaliteit van de stad, met name de openbare ruimte, te bewaken en de keuzes die bij plaatsing gemaakt moeten worden verder te standaardiseren. Een lastige opgave doordat de marges voor keuzes bij de inpassing van elektriciteitshuisjes beperkt zijn.

Het doel van de Werkinstructie ruimtelijke inpassing middenspanningsruimtes is te komen tot eenduidige proces- en inrichtingsafspraken die het plaatsen van elektriciteitshuisjes moeten vergemakkelijken, maar ook voor transparantie zorgen. Deze werkinstructie optimaliseert:

1. het huidige proces om tot *plaatsing* van objecten te komen door het formuleren van inpassingscriteria voor locatiekeuze die zowel gelden in de ontwerpfase als bij het toetsen van voorstellen.
2. de *ruimtelijke kwaliteit* op de middellange en lange termijn via inhoudelijke onderbouwing.

In de werkinstructie staan naast de inpassingscriteria ook beschrijvingen over de vormgeving en de toepassing van het type peperbus. De werkinstructie geeft duidelijk aan hoe het college invulling geeft over de plaatsing van de peperbus.

Wanneer Liander met een voorstel komt voor het plaatsen van een of meerdere elektriciteitshuisjes wordt de werkinstructie ruimtelijke inpassing middenspanningsruimtes toegepast.

Amsterdam heeft de ambitie uitgesproken bovengrondse nutsvoorzieningen bij voorkeur inpandig vorm te geven om versnippering van de openbare ruimte te voorkomen. In de praktijk blijkt dat die ambitie met name in de bestaande stad slecht te realiseren is, door allerlei systeembarrières. Waaronder het ontbreken van formeel beleid, financiering en strijdigheid met de prestatie-eisen die de ACM stelt aan Liander. Om die reden wordt ambtelijk verkend welke mogelijkheden wel realiseerbaar zijn voor inpandige ruimtelijke inpassing van inpandige nutsvoorzieningen in de bestaande stad.

In de beantwoording op motie 176.24 (29 mei 2024) van raadslid Havelaar (CDA) c.s. over Elegante Amsterdamse transformatorhuisjes is aangegeven dat er een landelijk ontwikkeltraject loopt maar hier nog geen garanties op een uitkomst aan kunnen worden ontleend. Vanwege huidige contracten met leveranciers en een uitvoerig ontwerptraject heeft dit traject een zeer lange doorlooptijd (7+

jaar). De congestie op het elektriciteitsnet staat het niet toe om te wachten met plaatsen van elektriciteitshuisjes tot er een beter inpasbaar ontwerp gereed is in de vorm van een Nieuwe Stedelijke Standaard. Daarom wordt deze werkinstructie toegepast, in ieder geval tot een ander ontwerp gangbaar is.

Ad 2. Instemmen met de raadsinformatiebrief Afdoening toezegging definitieve werkinstructie plaatsing elektriciteitshuisjes.

Op 16 januari 2025 heeft het lid Norbruis (D66) in de Raadscommissie Mobiliteit, Openbare ruimte en Water gevraagd om de definitieve werkinstructie voor plaatsing en ontwerp elektriciteitshuisjes (TA2025-000090). Dit naar aanleiding van de reactie op motie 176.24 (29 mei 2024) van raadslid Havelaar (CDA) c.s. over Elegante Amsterdamse transformatorhuisjes. Wethouder Pels heeft toegezegd de definitieve werkinstructie voor plaatsing en ontwerp elektriciteitshuisjes te delen. U wordt gevraagd in te stemmen met de raadsinformatiebrief (bijlage 2) waarmee de raad wordt geïnformeerd. De brief wordt verzonden met drie bijlagen (de werkinstructie, participatieverslag en participatieplan).

Duurzaamheid

Klimaatneutrale stad: De Werkwijze ruimtelijke inpassing van elektriciteitshuisjes draagt bij aan een snellere en zorgvuldige uitbreiding van het elektriciteitsnet. Daarmee draagt het bij aan een snellere uitvoer van de energietransitie en helpt zo het gebruik van fossiele brandstoffen terug te dringen.

Participatie

De Werkwijze voor ruimtelijke inpassing van elektriciteitshuisjes is opgesteld volgens de uitvoering van het participatieplan Spelregels bij keuze locatie elektriciteitshuisjes en draagt daarmee bij aan een participatieve werkwijze van de gemeente Amsterdam. De uitkomsten van het participatieproces zijn beschreven in het participatieverslag Raadpleging werkwijze elektriciteitshuisjes (zie bijlage 3).

Financiële onderbouwing

Er zijn geen kosten verbonden aan het vaststellen van werkinstructies. De elektriciteitshuisjes zelf vallen onder de verantwoordelijkheid van Liander, de gemeente draagt hier niet financieel aan bij.

Communicatie

Binnen de gemeente

Opnemen in de te publiceren besluitenlijst.

Buiten de gemeente

Opnemen in de te publiceren besluitenlijst.
De werkinstructie wordt gepubliceerd op Openresearch.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2026-006278	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2026-006286	4. bijlage 3 bij raadsinformatiebrief: Participatieplan Spelregels keuze locatie elektriciteitshuisjes.pdf (pdf)
AD2026-014685	3. bijlage 2 bij raadsinformatiebrief: Participatieverslag raadpleging werkwijze elektriciteitshuisjes.pdf (pdf)

Gegenereerd: vCURRENT

AD2026-015208	1. Werkinstructie ruimtelijke inpassing middenspanningsruimtes (ook bijlage 1 bij RIB).pdf (pdf)
AD2026-015237	Advies (pdf)
AD2026-015245	2. RAADSINFORMATIEBRIEF Afdoening toezegging TA2025-000090.docx (msw12)
AD2026-017724	B - 21 Getekende brief VN2026-001354.pdf (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten